

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON VALMIUDEN JA ENSIHOITOPALVELUN KEHITTÄMINEN

12.2.2019

Lasse Ilkka

Erityisasiantuntija

Hyvinvointi ja palvelut-osasto

Valmiusyksikkö

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON VALMIUS JA VARAUTUMINEN

- Yhteiskunnan häiriötilanteisiin liittyy lähes poikkeuksetta potilaita ja sosiaalihuollon asiakkuuksia
- Lähipalvelujen toteuttaja
- Talouden ja infrastruktuurin toimivuus: sosiaalityrvan maksatus ja vakuutustoiminta
- Kokonaisturvallisuuden malli
<https://turvallisuuskomitea.fi/turvallisuuskomitea/turvallisuuskomitea-toiminta-ja-tehtavat/>
- Perustana ovat kattavat ja toimivat *normaaliolojen* sosiaali- ja terveystalvelut sekä tulonsiirrot

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON VALMIUS JA VARAUTUMINEN

Terveysuojelu
(terveysvalvonta)

Järjestöt

Seurakunnat

Asukkaat

Sosiaalihuolto

Terveysdenhuolto

Ympäristöterveydenhuolto

- turvallinen ruoka, vesi ja sisäilma
- turvallinen ympäristö (koti- ja vapaa-ajan tapaturmat)

Terveydenhuolto

- terveyshaittojen ennaltaehkäisy
- sairauksien hoito
- kuntoutus

Sosiaalihuolto

- väestön sosiaalinen toimintakyky
- häiriötilanteissa ruokahuolto, majoitus ja vaatetus
- riittävä sosiaaliturva

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON VALMIUS JA VARAUTUMINEN

- Hallinnonalan laitokset: Fimea, STUK, THL, TTL, Valvira
 - Kela (tiedonhallinta)
- Toimialan päivystysjärjestelmä merkittävässä roolissa
- Vaatii hyvin luotua verkostoa toimialan sisällä ja poikkihallinnollisesti
- Tilannekuvan luominen ja ylläpito
- Kansallinen kyvykkyys

STM TOIMIALAN OSUUS HÄTÄKESKUSTOIMINNASSA

Vuonna 2017 hätäkeskuksissa
otettiin vastaan 2 680 000 hätäilmoitusta.

Hätäilmoituksia saapui

7300
vuorokaudessa

300
tunnissa

Hälytystehtäviä välitettiin

3700
vuorokaudessa

Tehtävät jakaantuivat

TERVEYSTOIMI

2040

POLIISITOIMI

1330

PELASTUSTOIMI

210

SOSIAALITOIMI

60

MUUT

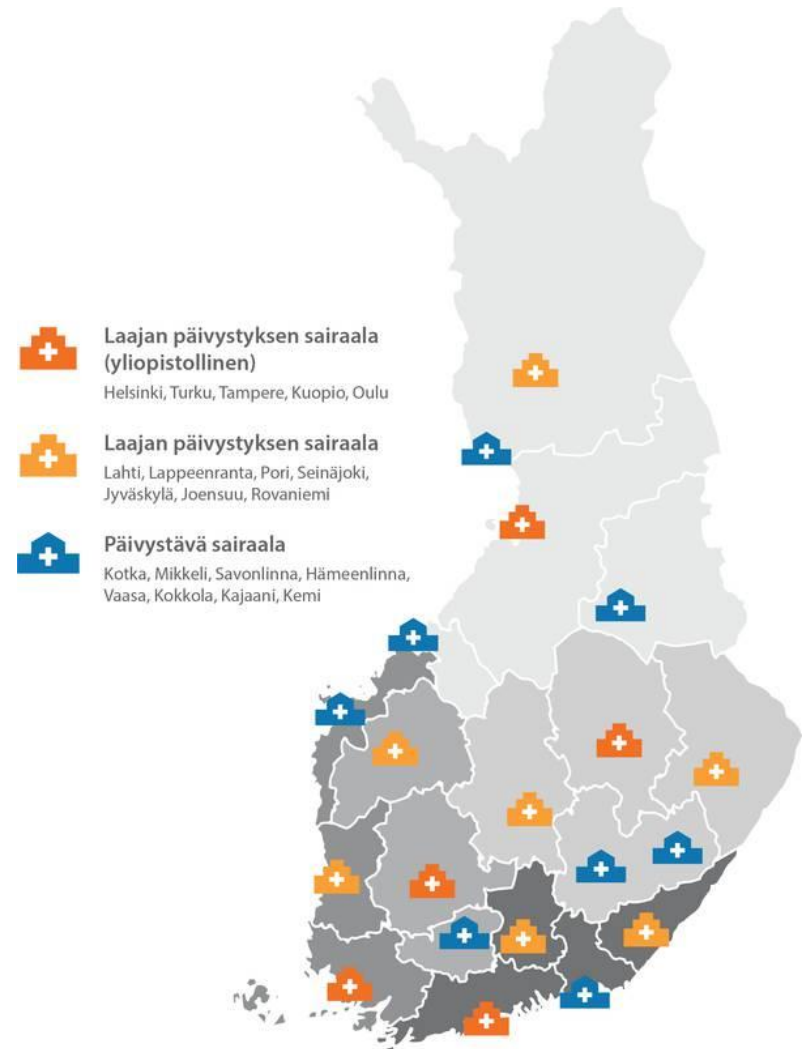
60

PÄIVYSTYKSEN JA ERIKOISSAIRAANHOIDON RAKENTEIDEN UUDISTUS

- Kansallinen kokonaisuus

VALTAKUNNALLISTA VALMIUSSUUNNITTELUA

- Valtakunnallisen sote-valmiussuunnitteluohjeen hanke
 - sote-kyberturvallisuusohje, ohje sopimukselliseen varautumiseen, KUJA-mallin hyödyntäminen
- Sosiaali- ja terveydenhuollon poikkeusolojen neuvottelukunta
 - Valtioneuvosto voi sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä asettaa enintään viideksi vuodeksi kerrallaan
 - suunnittelemaan ja valmistelemaan sosiaali- ja terveydenhuollon hoitamista poikkeusoloissa sekä niitä normaaliolojen valmiuteen liittyviä asioita ja tukitoimia, joiden järjestäminen normaalioloissa muodostaa perustan poikkeusoloihin varautumiselle
 - Poikkihallinnollinen, pj STM
 - Ensimmäinen tehtävä kattava kansallinen analyysi

Ensihoitopalvelun ja valmiuden lainsäädännön ajankohtaista

- Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ensihoitopalvelua ja yhteistyöalueiden valmiustehtäviä ja Päivystysapu 116117:aa koskevia pykälä annettu Eduskunnalle joulukuussa 2018 (HE 311/2018)
- Muutosten voimaantulo v. 2021

Ensihoitopalvelun järjestäminen ja tuottaminen

- Ensihoito on viranomaistoimintaa ja osa terveydenhuollon päivystysjärjestelmää ja yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta
- Maakunnat järjestävät
- Ensihoitopalvelu tuotetaan
 - maakunnan omana toimintana
 - omaa toimintaa täydentämään voi hankkia ensihoitopalvelun potilastehtävien hoitamista yksityisiltä palveluntuottajilta
- Ensihoidon palvelutasopäätökset valmistellaan yhteistyöalueittain yhdenmukaisin perustein, maakunta päättää
- Ensihoitopalvelussa käytetään viranomaisten yhteisiä tieto- ja viestintäjärjestelmiä (ERICA, KEJO, VIRVE)

Sosiaali- ja terveydenhuollon päivystystoiminnan valmiuden ohjaus yhteistyöalueilla

- Yhteistyöalueella on ohjausryhmä, joka ohjaa alueen sosiaali- ja terveydenhuollon päivystystoiminnan valmius- ja varautumissuunnittelua.
- Yo-sairaalaa ylläpitävä maakunta perustaa ohjausryhmän ja siihen kuuluvat kaikki yhteistyöalueen maakunnat
 - johtaa valmius- ja varautumissuunnitelmien laatimista
 - ohjaa ja tukee maakuntien päivystystoiminnan suunnittelua ja kehittämistä
 - antaa Hätäkeskuslaitokselle yhteistyöalueensa sosiaali- ja terveydenhuollon hälytysohjeet
 - ohjaa yhteistyöalueen sosiaali- ja terveydenhuollon päivystystoiminnan valmiuskeskusta
 - ohjaa 116117 Päivystysapua

Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskus

- Yo-maakunta perustaa, keskus sijoittuu yo-maakunnan sote-liikelaitokseen. Tehtävistä on sovittava yhteistyösopimuksessa.
- Valmiuskeskuksen tehtävänä on: luoda, ylläpitää ja välittää ajantasaista tilannekuvaa sosiaali- ja terveydenhuollon päivystystoiminnasta ja päivystystoiminnan resursseista

Tehtävät ensihoitopalvelussa:

- 1) tukea Hätäkeskuslaitosta ensihoitopalvelun tehtävien arvioinnissa ja resurssien käytössä;
- 2) tuottaa yhteistyöalueen ensihoitolääkäripäivystystä;
- 3) yhteen sovittaa ensihoitopalvelun operatiivista toimintaa yhteistyöalueella;
- 4) tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisten korkean varautumisen viestintä- ja tietojärjestelmien aluepääkäyttötoimintoja.

Ensihoitopalvelun ohjaus yhteistyöalueella ja valtakunnallinen yhteensovittaminen

Yliopistollista sairaalaa ylläpitävän maakunnan tehtävänä on yhdessä muiden yliopistollista sairaalaa ylläpitävien maakuntien kanssa:

- 1) yhteen sovittaa ensihoidon palvelutasopäätösten valmistelua;
- 2) yhteen sovittaa ensihoitolääkäritoiminta muodostamaan valtakunnallisesti toimiva kokonaisuus;
- 3) valmistella ja yhteen sovittaa ensihoitopalvelun toimintaa koskevat valtakunnalliset lääketieteelliset hoito-ohjeet ja muut ensihoitopalvelua koskevat valtakunnalliset ohjeet.

Ensihoitopalveluun kuulumattomat potilassiirrot

- Maakunnan järjestämis- ja kustannusvastuulla
- Sairausvakuutuslain matkakorvaukset poistuvat ensihoidosta ja maakunnan vastaamista potilassiirroista.
- Tässä tarkoitettuja potilassiirtoja ovat: potilaan terveydenhuollon palvelujen saamiseksi lääketieteellisin perustein välttämätön kuljetus maakunnan järjestämisvastuulla olevasta terveydenhuollon yksiköstä toiseen terveydenhuollon yksikköön jatkohoitoon tai tutkimukseen.
- Maakunnan on hankittava potilassiirrot kilpailuttamalla
- Maakunnalla on velvollisuus tuottaa potilassiirrot, jos niitä ei ole mahdollista hankkia kilpailuttamalla

Päivystysapu 116117

- Valtakunnallinen palvelu, toteutetaan alueellisesti

Valtakunnallisesti:

- yksi puhelinnumero 116117
 - yhtenäiset kriteerit
 - digitaaliset palvelut, tiedonhallinnan järjestelyt,
 - Integroituminen alueen muuhun palvelujärjestelmään
 - yhteistyö hätänumeron 112 kanssa.
-
- Maakunta vastaa palvelun toteuttamisesta alueellisesti

PILOTTIPROJEKTIT/SHP:T

SHP	Status
Etelä-Karjala	Käynnissä
Etelä-Pohjanmaa	Aloitus 2019
Etelä-Savo	Aloitus 03/2019
HUS	Käynnissä
Itä-Savo	Etenee alueella
Kainuu	Aloitus 2019 alkuvuosi
Kanta-Häme	Aloitus syksy 2019?
Keski-Pohjanmaa	Aloitus 09/2019
Keski-Suomi	Aloitus 03/2019
Kymenlaakso	Aloitus 2019
Lappi	Vierailu 2.11.2018
Länsi-Pohja	Vierailu alkuvuosi 2019
Pirkanmaa	Aloitus 2019
Pohjois-Karjala	Aloitus 2019
Pohjois-Pohjanmaa	Aloitus 2019 alkuvuosi
Pohjois-Savo	Käynnissä
Päijät-Häme	Aloitus 04/2019
Satakunta	Vierailu 27.11.2018
Vaasa	Vierailu 9.11.2018
Varsinais-Suomi	Aloitus 2019 alkuvuosi
Ahvenanmaa	Kontakti syntynyt

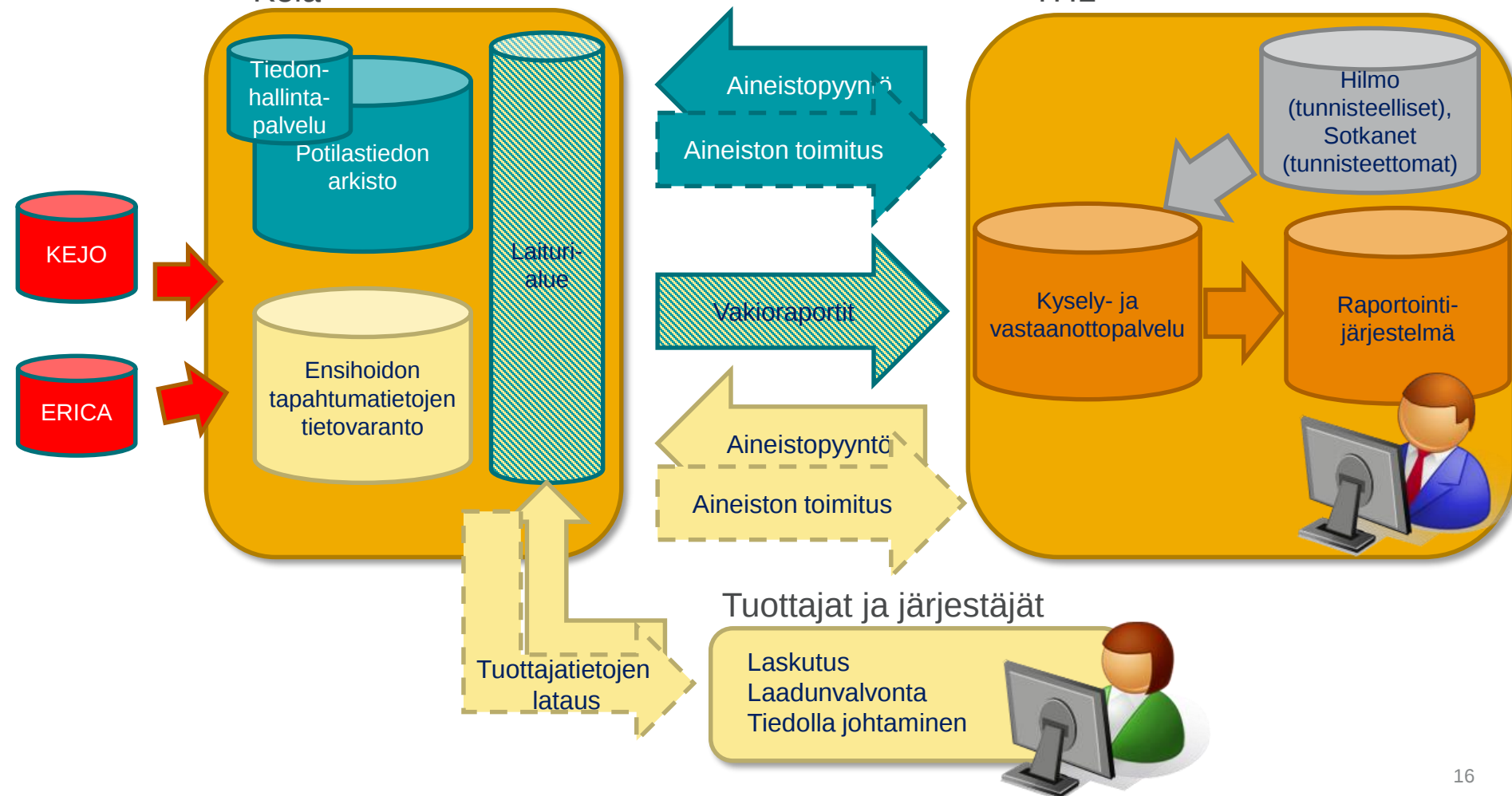
16 shp:iä joko
käynnissä tai
aktiivisesti
käynnistämässä =
89,6% väestöstä

Q1/2019 lopussa
64,4% väestöstä
eli n. 3,5 miljoonaa
asukasta
Päivystysavun
piirissä

Ensihoitopalvelun kansallinen tietovaranto valmisteilla

Kela

THL

VALTAKUNNALLINEN VALMIUSSEMINAARI 23. - 24.5.2019

Kokoushotelli Gustavelund, Tuusula

Lasse Ilkka

Sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Twitter: @STMValmius

Sosiaali ja terveysministeriö

Internet: stm.fi

Twitter : @STM_Uutiset

